

V Bruseli 30. novembra 2018
(OR. en)

14859/18

**Medziinštitucionálny spis:
2018/0329(COD)**

**MIGR 206
COMIX 655
CODEC 2135**

POZNÁMKA

Od:	Predsedníctvo
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Č. dok. Kom.:	12099/18 + ADD1
Predmet:	Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (prepracované znenie) – správa o pokroku

Účinné návraty majú zásadný význam pre politiku efektívneho a komplexného riadenia migrácie. Návrat štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území EÚ, je preto jednou z priorít migračnej politiky Únie. V smernici o návrate 2008/115/ES z roku 2008 sa stanovili spoločné normy a postupy členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území, pričom sa v rámci návratu musia dodržiavať základné práva takýchto osôb a zásada zákazu vyhostenia alebo vrátenia (*non-refoulement*). Od prijatia smernice o návrate v roku 2008 sa výzvy spojené s návratovou politikou EÚ výrazne zmenili a narástli. Hoci Komisia, členské štáty a agentúry už vyvinuli značné úsilie, celkový počet návratov stále nie je uspokojivý a musí sa preto výrazne zvýšiť.

Komisia 12. septembra 2018 predložila návrh na revíziu smernice o návrate (prepracované znenie), ktorý zahŕňa niekoľko cielených zmien bez toho, aby to malo vplyv na rozsah pôsobnosti pôvodnej smernice o návrate. Cieľom navrhovaných zmien je riešiť niektoré právne a praktické výzvy a otázky, ktoré niekedy vznikajú z rozdielnych výkladov ustanovení aktuálnej smernice o návrate. Cieľom revidovanej smernice o návrate je maximalizovať účinnosť pravidiel EÚ v oblasti návratu a zabezpečiť ich jednotnejšie uplatňovanie vo všetkých členských štátoch a zároveň by sa mali zachovať základné práva a zásada zákazu vyhostenia alebo vrátenia (*non-refoulement*).

Komisia navrhla nasledujúce zmeny smernice EÚ o návrate: skrátené konanie na hraniciach, jasnejšie a zrýchlené konania pre vydávanie rozhodnutí o návrate vrátane povinnosti vydať rozhodnutie o návrate v súvislosti s ukončením oprávneného pobytu, zjednodušené odvolacie konania, povinnosť spolupracovať pre osoby, voči ktorým sa vedie konanie o návrate, prísnejší prístup k dobrovoľným odchodom, jasné pravidlá zaisťovania, spoločný a neúplný zoznam objektívnych kritérií pre určenie rizika úteku, systém riadenia návratu a možnosť vydať zákaz vstupu počas hraničných kontrol na výstupe. Jedným z významných nových navrhnutých prvkov bolo zavedenie konania na hraniciach s cieľom umožniť rýchly návrat žiadateľov o medzinárodnú ochranu, ktorých žiadosť bola zamietnutá na základe konania o azyle na hraniciach, ktoré sa stanovuje v článku 41 nariadenia o konaní o azyle, aby sa zabránilo vzniku medzier medzi jednotlivými konaniami a zabezpečila komplementárnosť.

Od predloženia návrhu predsedníctvo zorganizovalo množstvo rokovaní o revidovanej smernici o návrate v rôznych formátoch.

Prvá výmena názorov o revidovanej smernici o návrate prebehla už na neformálnom zasadnutí výboru SCIFA 20. – 21. septembra 2018. Aj na októbrovom zasadnutí Rady SVV vyjadrili delegácie svoje všeobecné pripomienky k navrhovanému právnomu predpisu. Pracovná skupina pre integráciu, migráciu a vyhostenie (IMEX) viedla rozsiahle rokovania o všetkých článkoch revidovanej smernice o návrate na zasadnutiach 9. októbra, 9. novembra a 3. decembra 2018. V záujme zabezpečenia konzistentnosti medzi jednotlivými spismi a s cieľom urýchliť rokovania predsedníctvo usporiadalo viacero horizontálnych diskusií na úrovni výboru SCIFA (23. – 24. októbra 2018) a radcov pre SVV (20. a 29. novembra 2018), ktoré sa týkali konania na hraniciach, ako sú načrtnuté v nariadení o konaní o azyle, smernici o podmienkach prijímania, Kódexe schengenských hraníc a revidovanej smernici o návrate, a článku 16 (opravné prostriedky). Ďalšie zasadnutie radcov pre SVV je naplánované na 12. decembra 2018 s cieľom ďalej preskúmať revidovanú smernicu o návrate.

Rokovania, ktoré sa doteraz uskutočnili, poukazujú na široký konsenzus v tom, že revidovaná smernica o návrate by mala byť v oblasti návratu prísnejšia. Dosiahol sa významný pokrok smerom k dohode o zozname faktorov, ktoré signalizujú riziko úteku, o povinnosti štátnych príslušníkov tretích krajín spolupracovať s vnútroštátnymi orgánmi, ako aj dôsledkoch nespolupráce, o prijatí rozhodnutia o návrate, o umožnení dobrovoľného odchodu, o možnosti vydať zákaz vstupu bez vydania rozhodnutia o návrate, o štruktúre a postupoch systému riadenia návratu, ako aj o národných programoch dobrovoľného návratu a reintegrácie.

Zároveň si niekoľko otázok vyžaduje ďalšie dôkladné rokovania s cieľom pokročiť smerom k dosiahnutiu konsenzu. Malo by sa ešte rokovať o možnosti návratu štátneho príslušníka tretej krajiny do ktorejkoľvek bezpečnej tretej krajiny, a nielen do krajiny pôvodu alebo tranzitu. O túto možnosť, ktorá by výrazne rozšírila rozsah pôsobnosti revidovanej smernice o návrate, žiadali viaceré členské štáty už vo fáze konzultácií v júli, no v návrhu Komisie na revíziu smernice o návrate sa s ňou nepočíta.

Ďalšou možnosťou, ktorá sa neuvádza v návrhu Komisie na revíziu smernice o návrate, ale ktorou sa taktiež zaoberali niektoré delegácie, je zásada vzájomného uznávania rozhodnutí o návrate vydaných inými členskými štátmi. Treba však poznamenať, že platné právne predpisy EÚ to už umožňujú. Okrem toho po naplánovanej revízii Schengenského informačného systému budú členské štáty môcť nahliadať do rozhodnutí o návrate vydaných inými členskými štátmi. Môže byť užitočné posúdiť pridanú hodnotu týchto nových možností pred prijatím ďalších krokov.

Podrobnejšie rokovania sú potrebné, aj pokiaľ ide o článok 16 o opravných prostriedkoch a článok 22 o konaní na hraniciach. V článku 16 návrhu Komisie sa načrtá komplexný systém opravných prostriedkov proti rozhodnutiam o návrate s cieľom do určitej miery harmonizovať veľmi rozmanitú škálu opravných prostriedkov, ktoré sú v súčasnosti k dispozícii v jednotlivých členských štátoch. O jednotlivých ustanoveniach tohto článku sa už viedli intenzívne rokovania, napríklad o možnosti podať odvolanie proti rozhodnutiu o návrate na správny orgán, o možnosti požiadať o preskúmanie odvolania na viacerých stupňoch justičných orgánov, o odkladnom účinku odvolania, o lehotách na podanie odvolania.

Veľa sa diskutovalo v spojení s článkom 22, ktorý sa týka konania na hraniciach na účely návratu, najmä pokiaľ ide o povahu a rozsah uplatňovania tohto nového konania. Napriek prebiehajúcim rokovaniam o nariadení o konaní o azyle sa zdá, že sa dosiahla spoločná dohoda o tom, že rozsah pôsobnosti konania vymedzeného v článku 22 smernice o návrate by mal zodpovedať rozsahu pôsobnosti článku 41 nariadenia o konaní o azyle. Niektoré delegácie boli pevne presvedčené, že toto konanie by sa malo uplatňovať pri rozhodovaní o povoľovaní vstupu na územie členských štátov štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí žiadajú o medzinárodnú ochranu.

Rakúske predsedníctvo je odhodlané dosiahnuť v súvislosti s revidovanou smernicou o návrate čo najväčší pokrok do konca svojho funkčného obdobia, aby sa vytvoril skutočne odolný a účinný migračný systém EÚ.
